

EFFICIËNTIE

Red.: C. A. BLAZER en L. POLAK

Prijsvraag Ned. Inst. v. Efficiency inzake de Rendabiliteit van Mechanische hulpmiddelen in de administratie

Door het Nederlandsch Instituut voor Efficiency wordt een bedrag van vijfhonderd gulden uitgelooft voor de bewaam beantwoording van de navolgende prijsvraag:

Gevraagd wordt een verhandeling over de bepaling van de doelmatigheid van het gebruik en de rendabiliteit van mechanische hulpmiddelen in de administratie.

Verlangd wordt de beschrijving van de algemeene methode van analyse tot vaststelling van de factoren, die het nuttig effect van deze hulpmiddelen en de grenzen van hun bruikbaarheid bepalen. Bij voorkeur met opstelling van formules voor praktische toepassing. Volstaan kan worden met de uitwerking der methode voor één der algemeene bekende kantoor-machines.

De antwoorden moeten worden gesteld in de Nederlandsche taal, getypt in machineschrift in tweevoud en ingediend bij den secretaris van het Nederlandsch Instituut voor Efficiency (Ir. H. Steketee, Keizerstraat 18, Deventer) vóór 1 Januari 1932.

Zij moeten voorzien zijn van een motto en vergezeld gaan van een verzegelde enveloppe, waarop zich hetzelfde motto bevindt en welke den naam en het adres van den schrijver inhoudt.

De beoordeeling van de antwoorden is toevertrouwd aan een Commissie bestaande uit de heeren Ed. Gerzon, Prof. Dr. Ir. J. Goudriaan Jr. en Prof. Th. Limpert Jr. Deze zelfde commissie beslist over de toekenning van den uitgelooften prijs.

Het zal de commissie vrij staan den uitgelooften prijs aan één persoon toe te kennen, over twee inzenders te verdeelen, of wel, geen der antwoorden een prijs waardig te keuren.

Het Nederlandsch Instituut voor Efficiency behoudt zicht het recht voor het bekroonde antwoord of de bekroonde antwoorden te publiceeren.

Efficiëntie en vrije tijd

(Overgenomen uit de Korte Mededeelingen van het Ned. Inst. voor Efficiency).

Van verschillende zijden heeft men in de pers berichten kunnen lezen over vermindering van den arbeidstijd in fabrieken. De vraag of deze vermindering een noodzakelijke crisismaatregel is of op economisch-sociale overwegingen berust, laten wij hier buiten beschouwing. Een van de opvallendste berichten hierover is de invoering van een arbeidsweek van 5 dagen in de wereldberoemde schoenfabrieken van *Thomas Bata* in Tsjecho-Slowakije. Eveneens worden in de Engelsche industrie verschillende pogingen gedaan om het aantal arbeidsdagen per week te verminderen, zooals wij kunnen lezen in het rapport van de Chief Inspector of Factories and Workshops in Great Britain. Verschillende pogingen in deze richting ondernomen zijn met succes bekroond. Opvallend is het resultaat aan een machinefabriek in Londen toegeschreven waar, na invoering, op verzoek van de arbeiders, van de arbeidsweek van 5 dagen de dag-

productie met 22—26 % toenam en de onkosten met 6—7 % verminderden. Naar aanleiding van deze pogingen wijdt het Bulletin van het C.I.O.S. van Dec. '30 een hoofdartikel aan het vraagstuk „Rationalisatie en vrijen tijd voor de arbeiders”. Het interessante onderwerp wordt in dit artikel van den economischen kant bekeken.

Door toename van de bevolking en steeds stijgende levensstandaard is er over de geheele wereld een steeds toenemende vraag naar materiele levensbehoeften.

Een betere systematische organisatie van den goederen produceerenden arbeid zal de productiekosten verlagen, deze verlaging zal nog bevorderd worden door een systematisch georganiseerde distributie. Deze goederen in groote hoeveelheid gefabriceerd en goedkoop gedistribueerd, zullen binnen het bereik komen van een steeds grooter wordende arbeidende klasse, indien:

1. de koopkracht van het loon niet vermindert, eerder toeneemt,
2. de vrije tijd d.w.z. de tijd waarover de menschen kunnen beschikken om de geproduceerde goederen te verbruiken minstens even groot blijft.

Op deze theorie baseert *Ford* zijn „Evangelië van de hooge loonen” en verdedigt *Thomas Bata* de invoering van de arbeidsweek van 5 dagen. Meerdere generaties hebben zich blind gestaard op het probleem van de productie en de distributie en zagen hierin den sleutel van het economisch gebeuren. Aan het vraagstuk van de consumptie werd geen aandacht geschonken. Tegenwoordig echter stelt men de consumptie in het centrum van de belangstelling, de consumptie als zijnde het uiteindelijk doel van alle economische handelingen. Een dergelijke beschouwing brengt mede dat men aan den vrijen tijd van de arbeiders meer aandacht gaat besteden. Tijdens de uren dat de mensch werkt is hij producent, in zijn vrijen tijd echter is hij consument. Het is daarom niet mogelijk, volgens het bovenaangehaalde artikel, te rationaliseren zonder den vrijen tijd uit te breiden, evenmin echter is het mogelijk den vrijen tijd uit te breiden zonder rationalisatie.

BOEKBEORDEELING

De balans en de belastingen naar inkomen en vermogen door B. Schendstok

Dit boekje is ontstaan uit een dictaat voor de opleiding van Surnumerairs voor het dienstvak der directe belastingen. enz. De behandelde stof is daarom in de eerste plaats studiemateriaal voor belastingambtenaren, daarnaast heeft het werkje ook waarde voor accountants, voor zoover inzicht verkregen wordt in de fiscale opvattingen omtrent winst en in bedrijf vastgelegd vermogen. Als handboek kan het niet geraadpleegd worden; bij voorkomende kwesties zal men de vakwerken met commentaren op de verschillende wetsartikelen moeten raadplegen.

De wetgever heeft voor de bepaling van de winst uit bedrijf slechts bij de artikelen 10 en 11 der wet op de Inkomstenbelasting enkele bindende bepalingen gegeven ten aanzien van kosten en afschrijving, voor het overige heeft zij voor de bepaling van de winst geen regelen gesteld; iedere balans en winstrekening, opgemaakt volgens goed koopmansgebruik, kan dus overigens voor de Inkomstenbelasting worden aanvaard. Niettegenstaande deze wettelijke vrijheid heeft zich een jurisprudentie ontwikkeld, waardoor men van het ontstaan van een fiscale balansleer zou kunnen spreken. Tot het terrein van deze fiscale balansleer behoort in de eerste plaats het vaste kapitaal der onderneming. Dit zal ook wel de reden zijn, dat de schrijver de activa der balans indeelt in vlottend en vast kapitaal en deze beide groepen met de daarbij behoorende jurisprudentie zoo'n belangrijke plaats in het werkje laat innemen. De splitsing in

vloftend en vast kapitaal is daarom van zoo'n groote beteekenis, omdat de Hooge Raad de winsten en verliezen op bedrijfsmiddelen, d.z. de bestanddeelen van het vaste kapitaal, niet als bedrijfs-, maar als vermogenswinsten en verliezen beschouwde. Het is mij niet duidelijk, hoe de Hooge Raad tot een dergelijke opvatting is gekomen; de bewoordingen van art. 7 der Wet op de Inkomstenbelasting, geven m.i. daartoe geen aanleiding. De meening van den Hoogen Raad heeft zich echter in den loop der jaren gewijzigd. Wanneer het verkoopen van een bedrijfsmiddel in den normalen gang van het bedrijf ligt, behoort volgens de laatste beslissingen de winst of het verlies bij verkoop als bedrijfswinst of -verlies te worden beschouwd. Men krijgt zelfs den indruk, dat de Hooge Raad zijn standpunt ten aanzien van het vaste kapitaal geheel heeft losgelaten. Dit zou niet anders dan kunnen worden toegejuicht. Waarom zal men voor het bepalen van de fiscale bedrijfswinst niet de praktijk volgen, die een onderscheid tusschen vermogens- en bedrijfswinsten en verliezen met betrekking tot vast en vloftend kapitaal niet kent?

Bij de bespreking van de Vermogensbelasting brengt de schrijver het verband tusschen Inkomsten- en Vermogensbelasting ter sprake. Volgens art. 9 der wet op de Vermogensbelasting mag het kapitaal in het bedrijf volgens de laatste vastgestelde balans worden aangegeven, indien dit kapitaal niet lager is dan het kapitaal, dat verkregen zou zijn bij afzonderlijke waardeering der balansposten naar in de wet genoemde regelen. Daar deze regelen voor de activa over het algemeen verkoopwaarde of geldswaarde aangeven, kan in de gevallen, waar de bedrijfswaarde der activa lager is, aangifte volgens het kapitaal der balans niet plaats hebben. Er zou m.i. veel voor te zeggen zijn, dat art. 9 der wet op de Vermogensbelasting in dien zin werd gewijzigd, dat zonder meer het kapitaal volgens de laatst opgemaakte balans zou mogen worden aangegeven, indien de waardeering der balansposten volgens goed koopmansgebruik (zoals dit bij de wet op de Inkomstenbelasting heet) heeft plaats gehad. De fiscus zou dan de winstrekening en de balans naar juiste bedrijfseconomische principes opgemaakt, voor inkomsten- en vermogensbelasting kunnen aanvaarden.

Op het oogenblik zijn wij aan eene volledige aanpassing aan de praktijk nog niet toe en kan het boekje van den heer *Schend-stok* goede diensten bewijzen om de fiscale eischen te leeren kennen, waaraan de balans moet voldoen, wil zij voor de inkomsten- en vermogensbelasting bruikbaar zijn.

A. N.

REPERTORIUM VAN TIJDSCHRIFT-LITERATUUR OP HET GEBIED VAN ACCOUNTANCY EN BEDRIJFSHUISHOUDKUNDE

Redactie: **Mej. Dr. R. PHILIPS** en **Drs. G. L. GROENEVELD**
voor bedrijfseconomie en **J. P. DE HAAN** en
J. C. SPANGENBERG voor accountancy

Lijst van Tijdschriften welke in het repertorium zijn opgenomen

BINNENLANDSCHE TIJDSCHRIFTEN

Accountancy
Administratieve Arbeid
Bedrijfseconoom/De
Bouwbedrijf
Economisch-Statistische Berichten
Economist/De
Electrotechniek

Financieel Overheidsbeheer
Finanzwirtschaftliche Uebersicht der statistischen Abteilung
(der) Amsterdamsche Bank
Gas/Het
Gieterij/De
Gemeentebestuur
Gemeentefinanciën
Haagsch Maandblad
Holland's Import & Export Trader
In- en Uitvoer
Landbouwkundig Tijdschrift
Indische Gids/De
Ingenieur/De
Kroniek/De
Koloniale Studiën
Levensverzekering/De
Maandblad voor Accountancy en Bedrijfshuishoudkunde
Maandblad voor het Boekhouden
Maatschappij-Belangen
Mensch en Maatschappij
Middenstandsbond/De
Naamlooze Vennootschap/De
Nederlandsch Fabrikaat
Nederlandsche Mercuur/De
Polytechnisch Weekblad
Socialistische Gids/De
Technisch Gemeentebld
Tijdschrift voor Economische Geografie
Tijdschrift voor Geschiedenis
Tijdschrift van den Nederlandschen Werkloosheidsraad
Vakblad voor Nederlandsche Spaarbanken
Verzekeringsarchief/Het
Vragen des Tijds
Waterstaat-Ingeneur/De
Weekblad voor Privaatrecht, Notarisambt en Registratie
West-Indische Gids/De
Zakenwereld/De

BUITENLANDSCHE TIJDSCHRIFTEN

Accountant/The
Accountants' Magazine/The
American Accountant/The
American Journal of Accountancy/The
Incorporated Accountants' Journal/The
Mon Bureau

SYSTEMATIEK

A. ACCOUNTANCY

- I. Algemeen
- II. Het accountantsberoep
 1. Algemeen
 2. Geschiedenis en ontwikkeling
 3. Opleiding, examen, scholing
 4. Organisatie en wettelijke regeling van het beroep
- III. Leer van de inrichting
 1. Algemeen
 2. Stelsels en methoden van boekhouding
 3. Techniek van boekhouding, administratieve en mechanische hulpmiddelen
 4. Interne controle
- IV. Leer van de controle
 1. Algemeen
 2. Taak en verantwoordelijkheid van den accountant als controleur
 3. Techniek van de algemeene controle en van bijzondere onderzoeken
 4. Organisatie van den controle-arbeid